

TAKSİ FƏALİYYƏTİ İCTİMAİ RƏYDƏ ANALİTİK TƏHLİL

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
27 mart 2024-cü il tarixli qərarına münasibət

SOSIAL
TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ

SOSIAL TƏDQIQATLAR MƏRKƏZİ HAQQINDA

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi (STM) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 8 fevral tarixli 525 nömrəli Fərmanı ilə yaradılmışdır. STM ictimai münasibətlərin inkişaf dinamikasını sistemli təhlil edən, bu sahədə mövcud tendensiyaları müəyyənləşdirən və dəyişiklikləri proqnozlaşdırən, həmin dəyişikliklərin cəmiyyətə mümkün təsirlərini araşdırən, müasir informasiya texnologiyaları və elmi yanaşmalar tətbiq edilməklə ictimai fikrin öyrənilməsini və sosial tədqiqatlar aparılmasını təmin edən, həyata keçirdiyi elmi-analitik təhlilin nəticələrini dövlət orqanlarına təqdim edən publik hüquqi şəxsdir.

SOSIAL
TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ

AZƏRBAYCAN BAROMETRİ 1 (23)

MAY 2024

TAKSİ FƏALİYYƏTİ İCTİMAİ RƏYDƏ

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
27 mart 2024-cü il tarixli qərarına münasibət

ANALİTİK TƏHLİL

İctimai rəyin öyrənilməsi departamenti

Bakı - 2024

"Azərbaycan barometri" jurnalı 06 avqust 2019-cu il tarixində Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyində 4247 nömrəsi ilə mətbu nəşrlərin reyestrinə daxil edilib.

Redaktor:

Aqşin Məmmədov

Qrafik dizayner:

Babək Cəfər

Ünvan:

Azərbaycan Respublikası, AZ 1073, Bakı şəhəri,
Yasamal rayonu, İsmayıl bəy Qutqaşınlı küçəsi, 18.
Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi

Telefon:

(+994 12) 510-70-78

(+994 12) 510-23-75

(+994 12) 510-70-69

E-poçt: Info@stm.az

İnternet ünvanı: www.stm.az

Çapa imzalanıb: 11.06.2024

Fiziki çap vərəqi: 4.75

Sifariş: 54

Tiraj: 500

"MM-S" müəssisəsinin mətbəəsində çap edilmişdir.

Ünvan: Azərbaycan Respublikası,

AZ 1102, Bakı şəhəri,

Nəsimi rayonu, A.Tağızadə küçəsi, ev 13.

Telefon: (+994 12) 431 11 00

(+994 50) 314 09 37

© **Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi, 2024**

MÜNDƏRİCAT

Tədqiqatın aktualığı	4
Tədqiqatın metodologiyası	5
Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların sosial-demoqrafik məlumatları	6
Ümumi fəaliyyət müddəti və gündəlik iş rejimi	8
Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların sosial vəziyyəti	10
Taksi minik avtomobillərinin göstəriciləri	11
Sorguda iştirak edən vətəndaşların sosial-demoqrafik məlumatları	13
Vətəndaşların ictimai nəqliyyat xidmətlərinə münasibəti	14
Taksi xidmətlərindən istifadəyə münasibət	15
Taksilərdən istifadə zamanı qarşılaşılan hallar	17
Taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsi	20
27 mart 2024-cü il tarixli qərara münasibət	22
Yeni qərardan gözləntilər	27
Nəticə	30
Təkliflər	32

Tədqiqatın aktuallığı

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi tərəfindən bu təhlil sənədi Nazirlər Kabinetinin 27 mart 2024-cü il tarixli "Müntəzəm və taksi minik avtomobili ilə sərnişin daşımalarında istifadə olunan avtonəqliyyat vasitələrinin texniki göstəriciləri, daxili və xarici tərtibatına dair tələblər"ə dair qərarından, eləcə də bu qərarın taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsi barədə yaratdığı ictimai müzakirələrdən irəli gələrək hazırlanıb.

Paytaxt və ətraf ərazilərdə əhali sıxlığının, intensiv hərəkətin artması fonunda sərnişindaşıma sisteminin optimallaşdırılması və yeni idarəetmə modelinə keçid ictimai nəqliyyat xidmətləri ilə bağlı kompleks tədbirlərin görülməsini şərtləndirib. Hazırkı şərtlərdə taksi xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi şəhərin nəqliyyat sisteminin səmərəli təşkili siyasətinin komponentlərindən biri olmaqla, əhalinin ictimai nəqliyyata yönəldilməsi, şəhərdaxili nəqliyyat sıxlığının azaldılması və sözügedən xidmətlərin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması çağırışlarından irəli gəlir.

Rəsmi məlumatlara görə, Bakı şəhərində taksi minik avtomobillərinin sayı 60 mindən çoxdur. Müqayisə üçün qeyd edək ki, Ankara şəhərində 7.7 min taksi minik avtomobili xidmət göstərir. 2023-cü ilin məlumatlarına əsasən, Tehran şəhərində aktiv fəaliyyət göstərən taksi minik avtomobillərinin sayı 60 min, Moskva şəhərində leqal fəaliyyətlə məşğul olanların sayı 162 min, Tbilisi şəhərində təqribən 18 min təşkil edib.

Tədqiqat aidiyyəti qurum tərəfindən bu sahədə aparılan islahatlardan irəli gəlməklə, sözügedən məsələlərə dair münasibəti iki istiqamət üzrə - taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların və xidmətlərdən istifadə edənlərin prizmasından əhatə etməyə çalışıb. Sənəd hər iki qrupun onlara ünvanlanmış suallara cavablarının analitik təhlilinə istinad etməklə, bu sahədə mövcud qanunvericilik sistemini və beynəlxalq təcrübənin təhlilini tədqiqatın predmetinə daxil etməyib.

Tədqiqatın əsas məqsədi taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsi və bu sahədə xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində hazırlanan siyasət sənədlərində sözügedən qrupların rəy və gözləntilərinin nəzərə alınması, aidiyyəti qurumların ictimai rəy əsaslı alternativ resurslarla təmin edilməsi olaraq müəyyənləşib. Eyni zamanda tədqiqatın nəticələrindən irəli gələrək, yekunda ümumiləşdirilmiş təkliflər əlavə olunub.

Tədqiqatın metodologiyası

Tədqiqat kəmiyyət metodologiyası əsasında olmaqla iki mərhələdə aparılıb. Sosioloji sorğunun hədəf qrupu kimi ilk mərhələdə Bakı və Abşeron ərazisində taksi fəaliyyəti ilə məşğul olan 390 nəfər əhatə olunub. Hədəf qrup üzrə respondentlərin müəyyən olunmasında qartopu üsulu tətbiq edilib.

İkinci mərhələdə sosioloji sorğunun hədəf qrupu Bakı və Abşeronda yaşayan əhali müəyyən edilib. Seçmə çərçivəsinə daxil edilən 390 nəfərin müəyyən olunmasında ehtimallı seçmə üsulundan istifadə olunub. Seçmə çərçivəsi əhalinin paylanmasına proporsional müəyyən edilib, gender bərabərliyi qorunub.

İlk mərhələ üzrə məlumatların toplanılması 2 aprel – 8 aprel tarixlərində, ikinci mərhələ üzrə 9 aprel – 15 aprel tarixləri arasında kompüter dəstəkli telefonla müsahibə üsulundan (CATI) istifadə edilməklə həyata keçirilib. Sorğular hər iki qrup üzrə 18 yaş və ondan yuxarı ümumilikdə 780 nəfəri əhatə edib. Sorğuda əhatə olunmuş respondent sayına əsasən, nəticələrin hər iki qrup üzrə xəta əmsalı 95% əminlik intervalında 5%-ə bərabər olub.

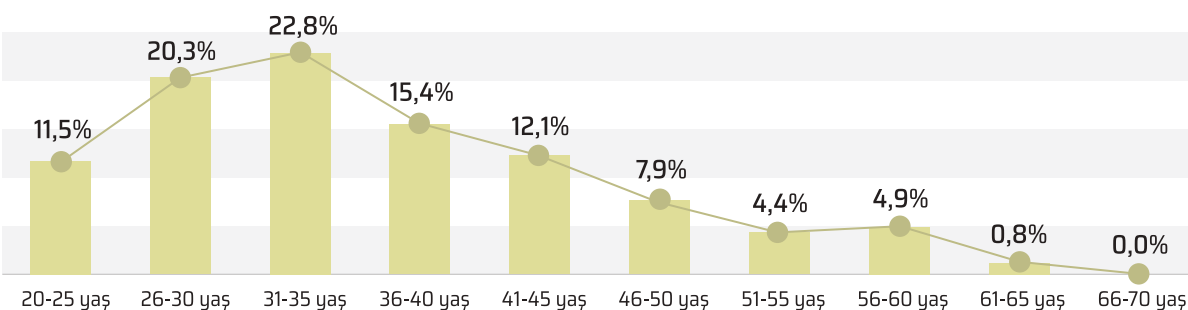
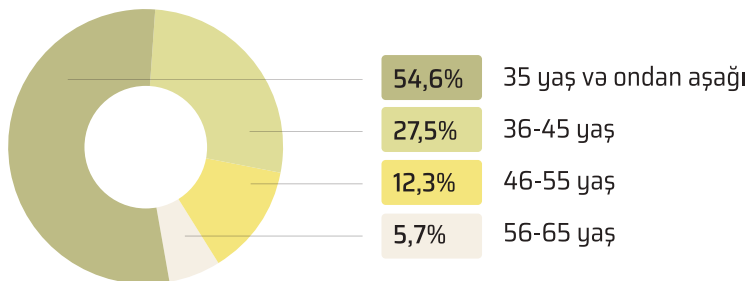
Sorğuda əhatə olunan qruplara ünvanlanmış suallar toplusu bir neçə blokdən ibarət olmaqla hazırlanıb. Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanlara ünvanlanan suallarla həmin şəxslərin sosial-demoqrafik profilləri, istifadə etdikləri taksi minik avtomobillərinin göstəriciləri öyrənilib. Vətəndaşlara ünvanlanmış suallar toplusunda ictimai nəqliyyat xidmətlərinin qiymətləndirilməsi, taksi xidmətlərindən istifadə və bu sahədə qarşılaşılan hallar əhatə edilib. Yekunda hər iki qrupun taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsinə və müvafiq qərarın müddəalarına dair mövqelərini öyrənmək, nəticələri müqayisəli dəyərləndirmək məqsədilə ortaq suallar blokundan istifadə edilib.

Məlumatların toplanılması mərhələsindən əvvəl sorğuçular təlimlərə cəlb edilib və onlara bütün suallar üzrə izahlar verilib. Sorğuların keçirilməsində respondentlərin anonimliyi və tədqiqatın etik prinsipləri qorunub. Respondentlərə sorğunun könüllü iştirak əsasında aparıldığı və toplanan məlumatların yalnız ümumiləşdirilmiş qaydada istifadə olunacağı barədə zəruri məlumatlar çatdırılıb.

TAKSİ FƏALİYYƏTİ İLƏ MƏŞĞUL OLANLARIN SOSIAL-DEMOQRAFİK MƏLUMATLARI

YAŞ QRUPU

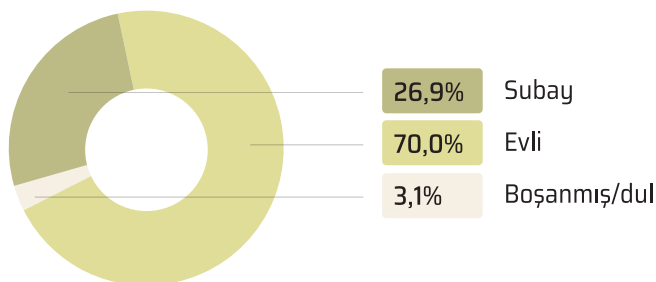
Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 54.6%-i 35 yaş və ondan aşağı, 27.5%-i 36-45 yaş, 12.3%-i 46-55 yaş qrupuna, 5.7%-i 56-65 yaş qrupuna mənsubdur.

GENDER MƏNSUBİYYƏTİ VƏ AİLƏ VƏZİYYƏTİ

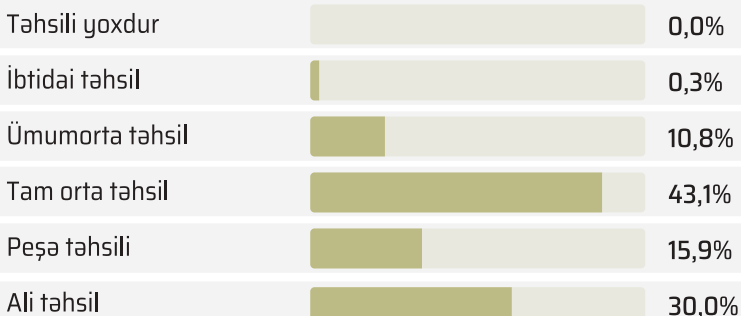
Sorğu iştirakçılarının hamısı (100%) kişilər olub.

Ailə vəziyyətinə görə, 26.9%-i subay, 70.0%-i evli, 3.1%-i boşanmış, yaxud duldur.

TƏHSİL SƏVİYYƏSİ

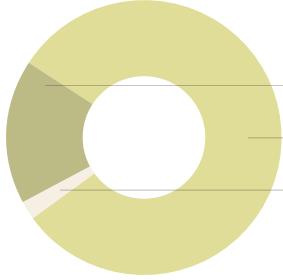
Bu sahədə fəaliyyət göstərənlərin 30.0%-i ali təhsilə, 15.9%-i peşə təhsilinə, 43.1%-i tam orta təhsilə, 10.8%-i ümumorta təhsilə, 0.3%-i ibtidai təhsilə malikdir.

YAŞAYIŞ YERİ

Sorğu iştirakçılarının 16.2%-i ailə üzvlərinin regionda yaşadığını və məhz taksi fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün paytaxta gəldiyini, 83.6%-i ailəsi ilə birgə daimi olaraq Bakıda və ya Abşeronda yaşadığını bildirib. 0.3%-i məlumat verməyib.

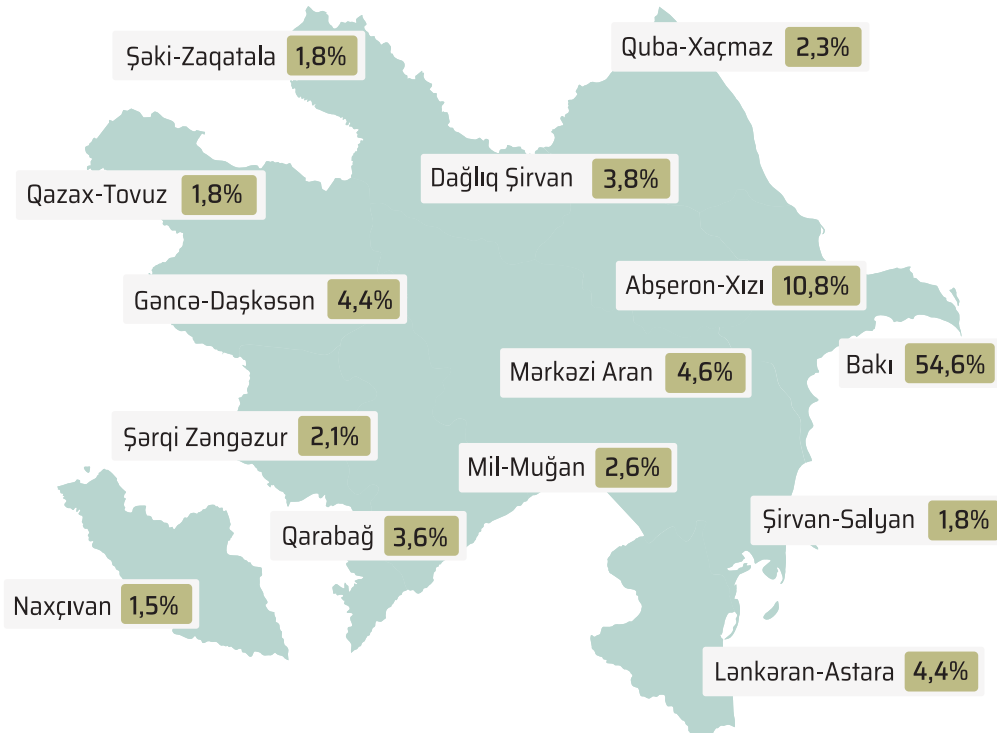

16,2%	Taksi fəaliyyəti ilə əlaqədar Bakıda/Abşerondadır
83,6%	Daimi olaraq Bakıda/Abşeronda yaşayır
0,3%	İmtina

QEYDİYYAT ÜNVANI

Sorğuda iştirak edənlərin yarısından çoxu və ya 54.6%-i Bakıda, 10.8%-i Abşeron-Xızı iqtisadi rayonunda qeydiyyatda olduğunu bildirib. Respondentlərin digər iqtisadi rayonlar üzrə qeydiyyat bölgüsü diaqramda görüldüyü kimidir.

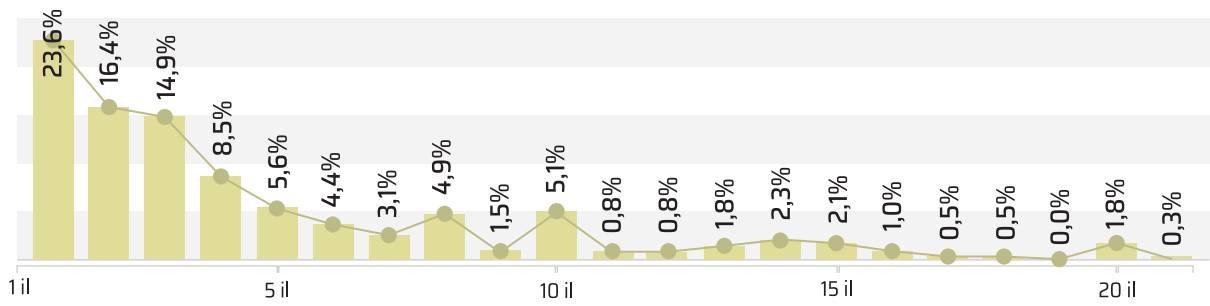
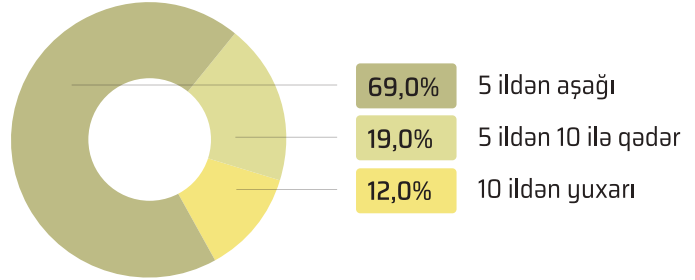
ÜMUMİ FƏALİYYƏT MÜDDƏTİ VƏ GÜNDƏLİK İŞ REJİMİ

ÜMUMİ FƏALİYYƏT MÜDDƏTİ

Nəticələrə əsasən, iştirakçıların 69.0%-i son 5 ildir bu fəaliyyətlə məşğul olur. Həmçinin ümumi iştirakçıların 54.9%-i son 3 il ərzində bu sahədə fəaliyyətə başlayıb.

Onların 19.0%-nin bu sahədə fəaliyyət müddəti 5 ildən 10 ilə qədər, 12.0%-nin 10 ildən yuxarıdır.

ƏMƏKDAŞLIQ EDİLƏN ŞİRKƏTLƏR

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların əməkdaşlıq etdikləri şirkətləri müəyyən etmək məqsədilə onlara açıq sual ünvanlanıb və bir neçə cavab variantı qeyd etmək imkanı verilib. Nəticələrə əsasən, taksi xidməti göstərənlərin əməkdaşlıq etdikləri şirkətlər kimi ilk üçlükdə “Bolt”, “Uber” və “Yango” taksi aqreqatorları dayanır.

- “Bolt” aqreqatoru ilə işləyənlərin 57.1%-i, “Uber” üzrə 68.6%-i və “Yango” üzrə 72.3%-i gündəlik 8 saatdan artıq iş rejimində çalışır.

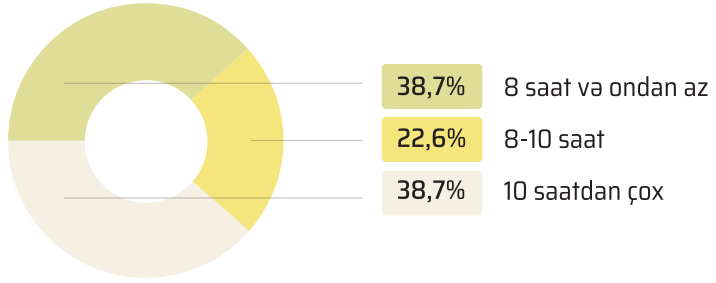
- “Yango” xidmətindən istifadə edənlərin 44.6%-i, “Uber” şirkəti üzrə 36.1%-i və “Bolt” üzrə 24.7%-i avtomobildən icarə formasında istifadə etdiyini bildirib.

Bolt	75,9%
Uber	49,2%
Yango	16,9%
189 TAXI	11,3%
Maxim taksi	10,5%
Uklon	6,9%
BakuTaxi	3,6%
Omega	2,1%
Salam Taksi	1,0%
Ulduz Taxi	0,5%
Digər	2,6%

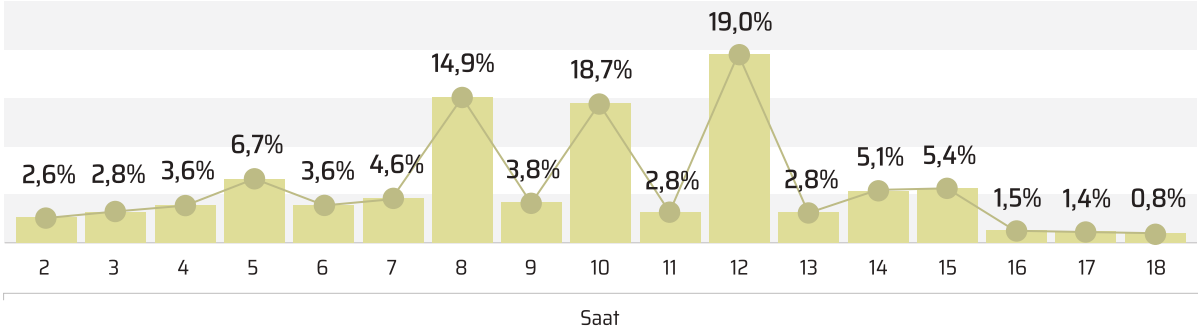
GÜNDƏLİK İŞ REJİMİ

Sorğuda iştirak edənlərin 38.7%-i taksi fəaliyyəti ilə gündəlik orta hesabla 8 saat və ya ondan az, 22.6%-i 8-10 saat, 38.7%-i 10 saatdan çox məşğul olur.

- Gündəlik iş rejimi onların ümumi fəaliyyət müddətinə görə deyil, avtomobilin buraxılış ilinə görə dəyişir. Buraxılış ili 2008-ci il və ondan köhnə olan avtomobil istifadəçilərinin 65.0%-i, 2009-cu il və sonrakı buraxılışlar üzrə 53.8%-i gündəlik 8 saatdan artıq iş rejimi ilə çalışır.

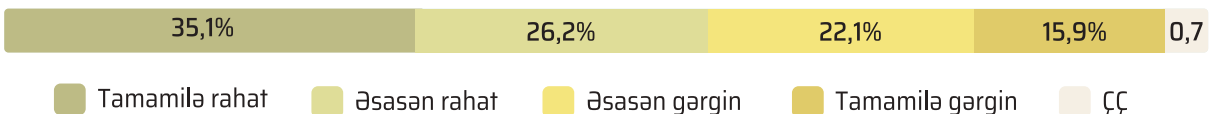
- Ailə üzvləri regionda yaşayan və məhz taksi fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün paytaxta gələnlərin 74.6%-i, Bakı və Abşeronda daimi olaraq yaşayanların isə 58.6%-i bu işlə gündəlik 8 saatdan çox məşğul olur.

PSIXOLOJİ VƏZİYYƏT

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 35.1%-i gündəlik həyatda özünü tamamilə rahat, 26.2%-i əsasən rahat hiss etdiyini bildirib. Onların 22.1%-i gündəlik psixoloji durumunun əsasən gərgin, 15.9%-i tamamilə gərgin olduğunu ifadə edib. 0.7%-i bu barədə məlumat verməyib.

- Gündəlik həyatda özünü gərgin hiss etdiyini bildirənlər əsasən orta yaş qrupundadır.
- Gündəlik 10 saatdan artıq iş rejimində çalışanların 20.5%-i, 8 saat və ondan az işləyənlərin cəmi 9.9%-i özünü gündəlik həyatda tamamilə gərgin hiss etdiyini bildirib.

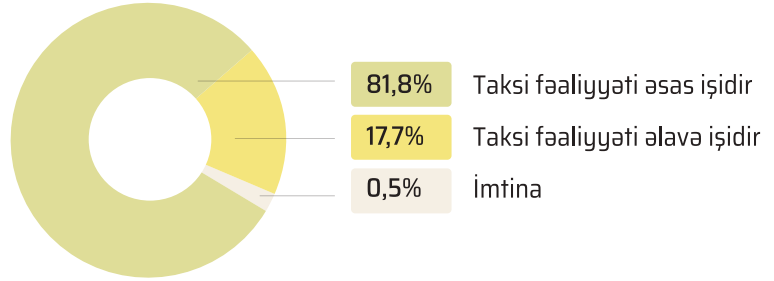

TAKSİ FƏALİYYƏTİ İLƏ MƏŞĞUL OLANLARIN SOSİAL VƏZİYYƏTİ

MƏŞĞULLUQ VƏZİYYƏTİ

Sorğunun nəticələrinə əsasən, taksi fəaliyyəti iştirakçıların 81.8%-nin əsas məşğulluq sahəsidir. 17.7% taksi fəaliyyəti ilə əlavə iş kimi məşğul olduğunu bildirib, 0.5% bu barədə məlumat verməyib.

- Taksi fəaliyyəti ilə əlavə iş kimi məşğul olanların 72.5%-i bu işlə 8 saata qədər məşğul olur. Taksi fəaliyyətinin əsas işi olduğunu bildirenlərin 69.0%-i bu işlə gündəlik 8 saatdan çox məşğuldur.
- Taksi fəaliyyətilə əsas iş kimi məşğul olan hər üç nəfərdən birinin (33.9%) avtomobili icarədir.
- Taksi fəaliyyəti ilə əlavə iş kimi məşğul olanların 68.1%-i 35 yaşa qədər qruplardır.
- Taksi fəaliyyəti ilə əsas iş kimi məşğul olanların 27.3%-i ali təhsillilərdir. Əlavə iş kimi məşğul olanlar üzrə bu göstərici 40.6%-ə bərabərdir.

ƏLİLLİK

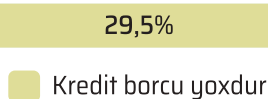
Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 4.4%-nin əlilliyi var. 95.6%-nin əlilliyi yoxdur.

KREDİT BORCU

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 70.5%-i hazırda kredit borcunun olduğunu, 29.5%-i kredit borcunun olmadığını bildirib.

- Kredit borcu olanların 64.0%-i, olmayanların 54.8%-i taksi fəaliyyəti ilə gündəlik 8 saatdan çox məşğul olur.
- Yaş artdıqca kredit borcunun olduğunu bildirenlərin sayında azalma qeydə alınır. 35 yaşa qədər olan qruplar üzrə iştirakçıların təqribən 75.0%-i, 50 yaşdan yuxarı qrupların yarısından azı kredit borcu olduğunu bildirib.

TAKSİ MİNİK AVTOMOBİLLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

YANACAQ NÖVÜ

Sorğunun nəticələrinə görə, taksi fəaliyyətində istifadə olunan minik avtomobillərinin 47.2%-i hibrid, 32.6%-i benzin, 0.8%-i qaz, 19.4%-i dizel mühərrikdir. Sorğu iştirakçıları arasında elektromobil istifadəçilərinə rast gəlinməyib.

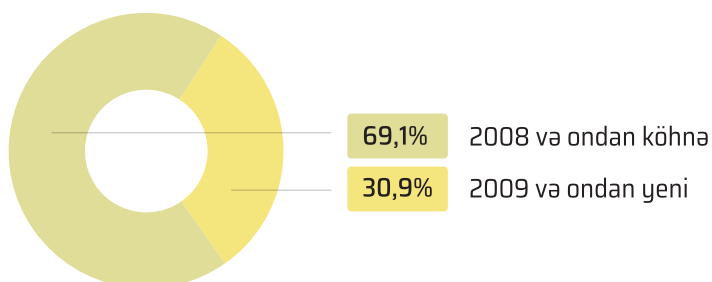
Hibrid	47,2%
Benzin	32,6%
Dizel	19,4%
Qaz	0,8%

- Taksi fəaliyyətində istifadə olunan hibrid avtomobillərin 80.0%-nin buraxılış ili 2008-ci il və ondan köhnədir. Bu, buraxılış ili dizel mühərrikli avtomobillər üzrə 71.1%-ə, benzin mühərrikli avtomobillər üzrə 46.5%-ə bərabərdir.

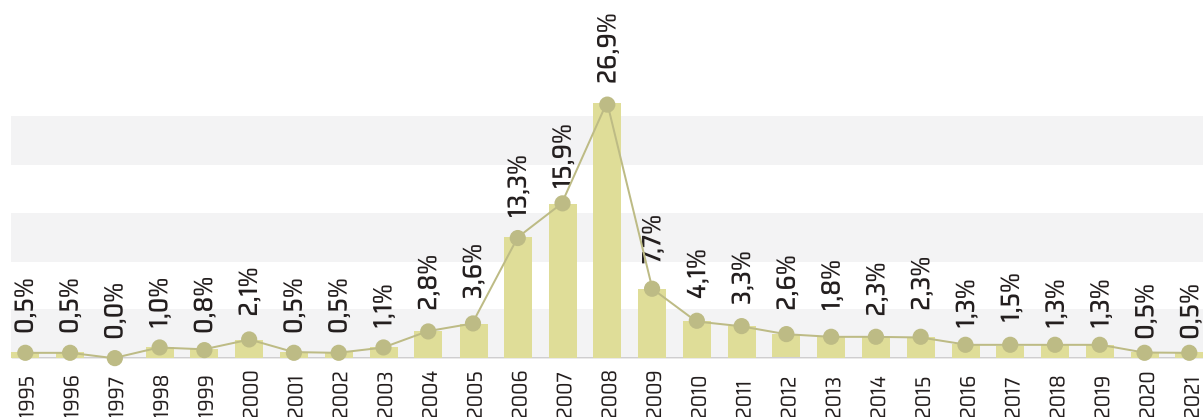

BURAXILIŞ İLİ

Sorğunun nəticələrinə görə, taksi fəaliyyətində istifadə olunan minik avtomobillərinin 69.1%-nin buraxılış ili 2008 və ondan köhnədir. Avtomobillərin 30.9%-i 2009-cu il və sonrakı buraxılışa aiddir.

- Taksi fəaliyyətində icarə əsasında istifadə edilən avtomobillərin 81.5%-i 2008-ci il və ondan köhnə buraxılışdır. Bu göstərici şəxsi avtomobillər üzrə 62.9%-ə, lizinqdə/kreditdə olan avtomobillər üzrə 52.6%-ə bərabər olub.

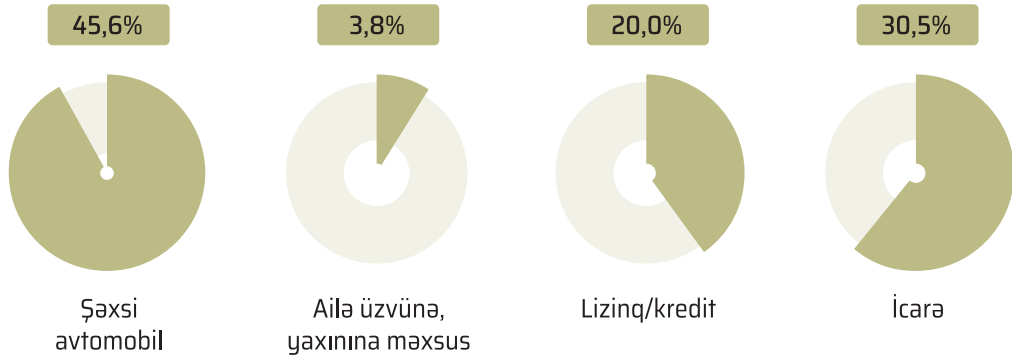

MÜLKİYYƏT VƏZİYYƏTİ

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 45.6%-i istifadə etdiyi avtomobilin şəxsi mülkiyyəti, 3.8%-i ailə üzvünə, yaxud yaxınına məxsus olduğunu bildirib. 20.0%-i avtomobilin lizinqdə, yaxud kreditdə olduğunu, 30.5%-i gündəlik, yaxud aylıq icarə formasında istifadə etdiyini qeyd edib.

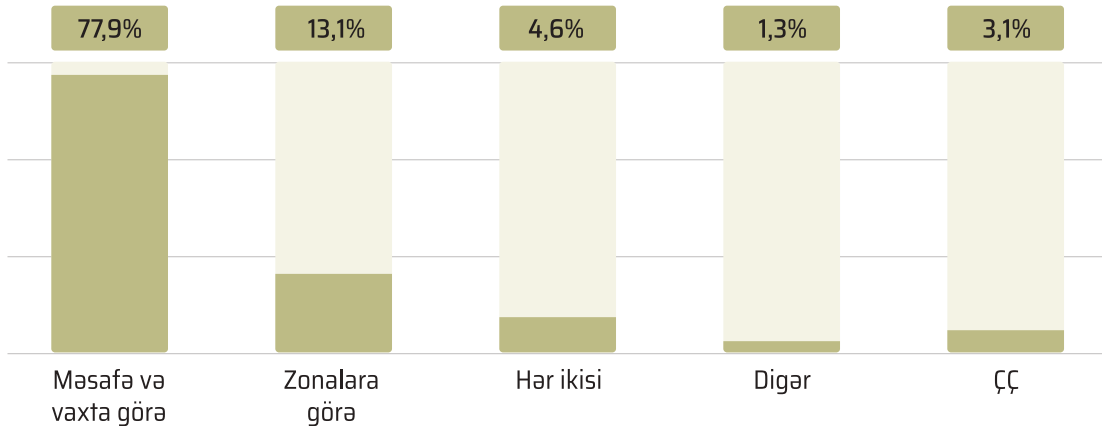
- Avtomobildən icarə formasında istifadə edənlərin 83.2%-i taksi fəaliyyəti ilə gündəlik 8 saatdan çox məşğul olur. Bu göstərici lizinqdə/kreditdə olan avtomobillər üzrə 57.7%-ə, şəxsi avtomobilindən istifadə edənlər üzrə 48.9%-ə bərabərdir.

- Digər mülkiyyət növləri ilə müqayisədə avtomobildən gündəlik, aylıq icarə formasında istifadə edənlərin daha çox hissəsi (84.0%-i) bu sahədə fəaliyyətin dövlət tərəfindən tənzimlənməli olduğunu bildirib.

QIYMƏT TARİFLƏRİ

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 77.9%-i qiymət tariflərinin məsafə və vaxta görə, 13.1%-i şəhərdaxili və şəhərətrafı zonalara görə müəyyən olunmasını məqsəduyğun hesab edib. Onların 4.6%-i hər iki amilin nəzərə alınmalı olduğunu bildirib, 1.3%-i digər cavab variantlarını səsəndirib. 3.1%-i fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

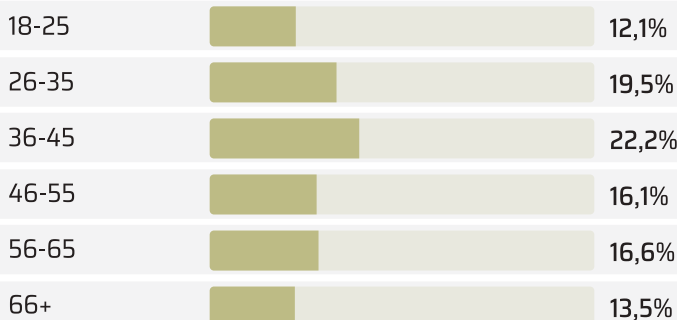
SORĞUDA İŞTİRAK EDƏN VƏTƏNDAŞLARIN SOSIAL-DEMOQRAFİK MƏLUMATLARI

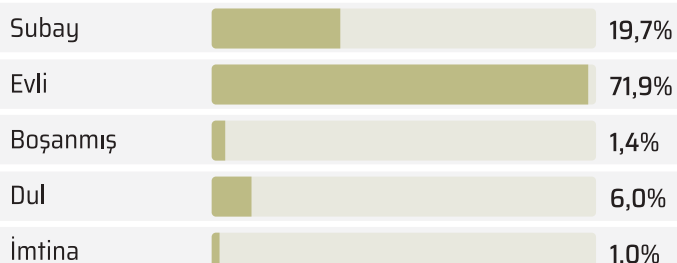
GENDER MƏNSUBİYYƏTİ

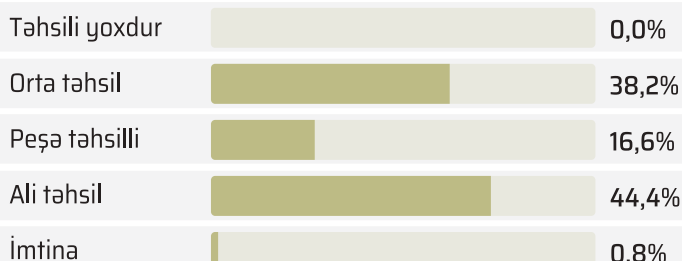
YAŞ QRUPLARI

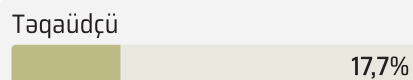
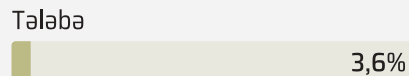
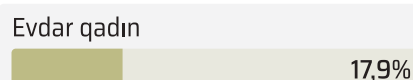
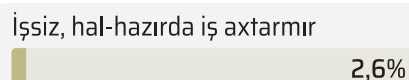
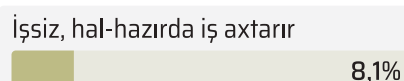
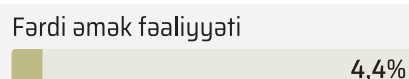
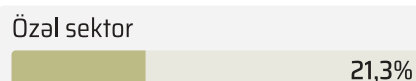
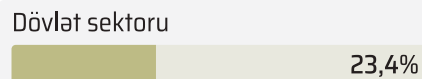
AİLƏ VƏZİYYƏTİ

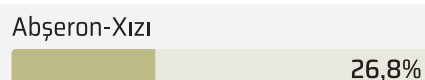
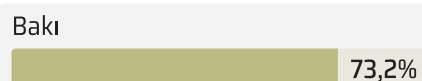
TƏHSİL SƏVIYYƏSİ

MƏŞĞULİYYƏT SAHƏSİ

İQTİSADI RAYON

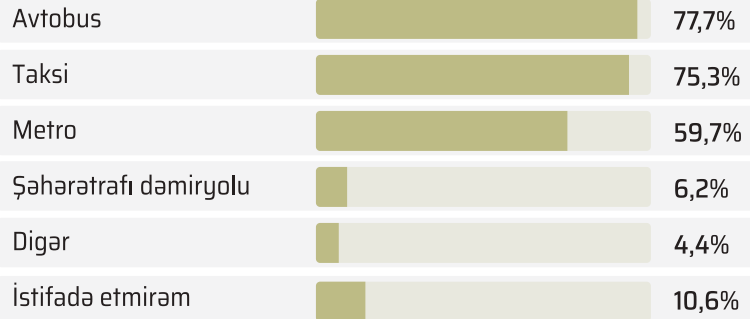
VƏTƏNDAŞLARIN İCTİMAİ NƏQLİYYAT XİDMƏTLƏRİNƏ MÜNASİBƏTİ

İCTİMAİ NƏQLİYYATDAN İSTİFADƏYƏ DAİR VƏZİYYƏT

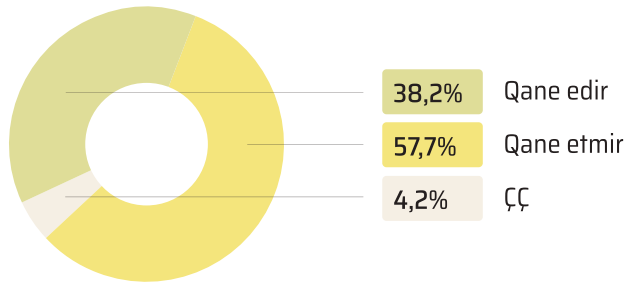
Ümumi nəticələrə əsasən, respondentlərin 77.7%-i avtobusdan, 75.3%-i taksidən, 59.7%-i metrodan, 6.2%-i şəhəratrafı dəmiryolundan, 4.4%-i digər nəqliyyat vasitələrindən istifadə edir. 10.7% ictimai nəqliyyatdan istifadə etmir.

- Nəticələri respondentlərin gender mənsubiyyətinə görə təhlil etdikdə kişilərlə (59.1%) müqayisədə qadınların (69.3%) daha çox taksi xidmətinə üstünlük verdiyi məlum olur.

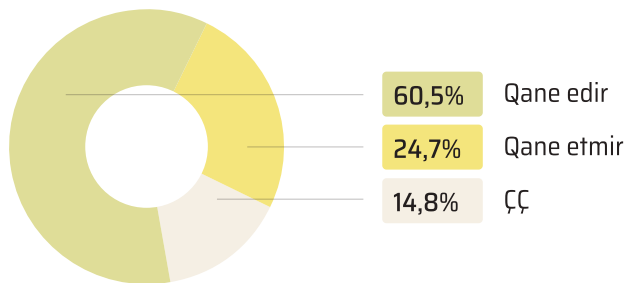
AVTOBUS XİDMƏTLƏRİNDƏN MƏMNUNLUQ

Respondentlərin 38.2%-i avtobus xidmətlərinin hazırkı vəziyyətinin onu qane etdiyini, 57.7%-i mövcud durumun onu qane etmədiyini bildirib. 4.2%-i bu barədə rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

METRO XİDMƏTLƏRİNDƏN MƏMNUNLUQ

Metro xidmətlərinin hazırkı vəziyyətindən qane olanların göstəricisi 60.5% təşkil edib. Hər dörd nəfərdən birində (24.7%) mövcud istiqamətdə narazılıq qeydə alınıb.

- Kişilərin (65.8%) qadınlarla (55.0%) müqayisədə metro xidmətlərinin vəziyyətindən məmnunluğu daha yüksək olub.

TAKSİ XİDMƏTLƏRİNDƏN İSTİFADƏYƏ MÜNASİBƏT

MÜRACİƏT EDİLƏN ŞİRKƏTLƏR

Taksi xidmətindən istifadə edənlərdən əsasən hansı şirkətlərə müraciət etdikləri soruşulub və onlara bir neçə cavab variantı seçmək imkanı verilib. Nəticələrə əsasən, ilk üçlükdə "Bolt" (75.5%), "Uber" (26.6%), "Yanqo" (11.4%) aqreqatorları yer alıb.

Ardıcılıq üzrə növbəti sırada "Maksim taksi", "189", "Ekonom taksi", "Omega", "Salam Taksi", "Ailə Taksi", "Uklon", "Ulduz Taksi", "CityTaksi" şirkətləri qərarlaşıb.

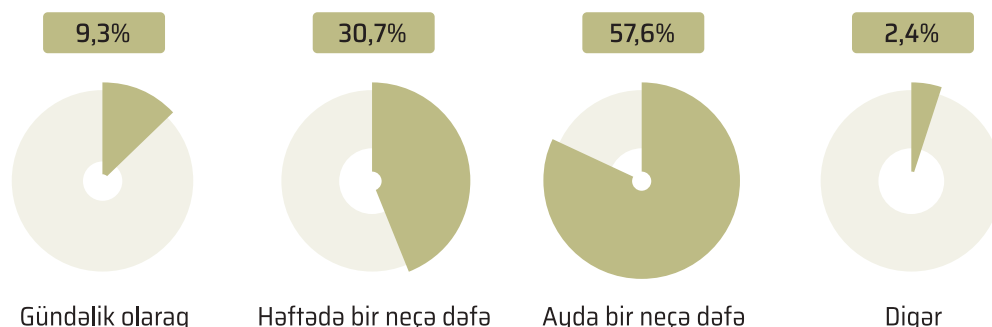
Sorğu iştirakçılarının 6.7%-i digər taksi xidmətlərindən istifadə etdiyini bildirib. 3.2% bu suala cavab verməkdən imtina edib.

Bolt	75,5%
Uber	26,6%
Yanqo	11,4%
Maksim taksi	10,3%
Omega	4,1%
189	4,1%
Ekonom taksi	3,1%
Salam Taksi	2,8%
Uklon	1,4%
Ailə taksi	1,0%
Ulduz Taksi	0,7%
CityTaksi	0,7%
Digər	7,2%
İmtina	3,1%

TAKSİ XİDMƏTİNDƏN İSTİFADƏ TEZLİYİ

Taksi xidmətindən istifadə edənlərə bu xidmətdən hansı tezliklə istifadə etmələri barədə sual ünvanlanıb. Nəticələr iştirakçıların 9.3%-nin gündəlik olaraq, hər üç nəfərdən birinin (30.7%) həftədə bir neçə dəfə taksidən istifadə etdiyini göstərib. Respondentlərin yarısından çoxu və ya 57.6%-i taksi xidmətindən ayda bir neçə dəfə istifadə etdiyini bildirib. 2.4%-i digər cavab variantlarını səsəndirib.

TAKSİ XİDMƏTİNDƏN İSTİFADƏNİN SƏBƏBLƏRİ

Respondentlərdən taksi xidmətindən istifadə etmələrinin səbəbləri soruşulub və onlara bir neçə cavab variantı qeyd etmək imkanı verilib. Nəticələrə əsasən, respondentlərin əsas hissəsi və ya 65.2%-i taksi xidmətindən rahat və sürətli olduğu üçün istifadə etdiyini bildirib.

Hər üç nəfərdən biri (31.4%) taksi xidmətindən istifadə etməsinin səbəbini ucuz və sərfəli olması ilə əlaqələndirib. Hər dörd respondentdən biri (26.9%) taksi xidmətlərinə üstünlük verməsini avtobusların vaxt intervalının gec olması, hər beş nəfərdən biri (21.4%) avtobus və metrolardakı sıxlıq səbəbləri ilə izah edib. Avtobus marşrut xətlərinin uyğun gəlməməsi səbəbilə taksi xidmətindən istifadə edənlər 14.8% təşkil edib.

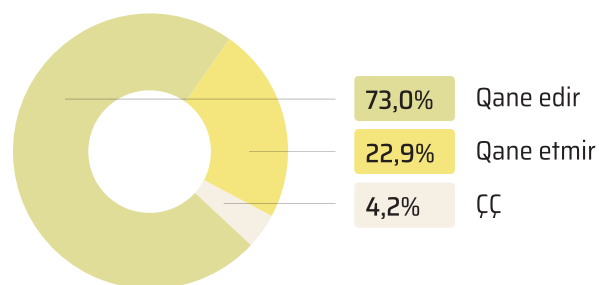
Taksidən təhlükəsiz və xüsusi olduğu üçün istifadə edənlərin göstəricisi 6.6% olub. Respondentlərin 11.0%-i taksi xidmətindən istifadə etməsini digər səbəblərlə izah edib. 0.7%-i bu barədə fikir bildirməyib.

Rahat və sürətli olması	65,2%
Ucuz və sərfəli olması	31,4%
Avtobusların vaxt intervalının gec olması	26,9%
Avtobus və metrolardakı sıxlıq	21,4%
Avtobus marşrut xətlərinin uyğun gəlməməsi	14,8%
Təhlükəsiz və xüsusi olması	6,6%
Digər	11,0%
ÇÇ	0,7%

TAKSİ XİDMƏTLƏRİNDƏN MƏMNUNLUQ

Taksi xidmətlərinin hazırkı vəziyyəti ilə bağlı qiymətləndirməyə gəlincə, sorğuda iştirak edənlərin 73.0%-i xidmətlərin hazırkı vəziyyətinin onları qane etdiyini, 22.9%-i bu sahədə mövcud durumun onları qane etmədiyini bildirib. 4.2%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Taksi xidmətlərinin mövcud vəziyyəti ilə qaneolmama göstəriciləri kişilərdən (67.4%) fərqli olaraq qadınlar (77.8%) arasında daha yüksək olub.

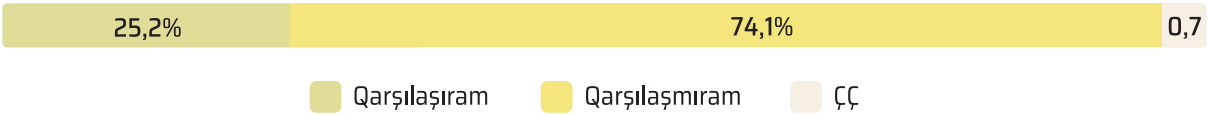
TAKSİLƏRDƏN İSTİFADƏ ZAMANI QARŞILAŞILAN HALLAR

Respondentlərə taksi xidmətlərindən istifadə zamanı müxtəlif hallarla mütəmadi olaraq qarşılaşıb-qarşılaşmadıqları barədə suallar ünvanlanıb.

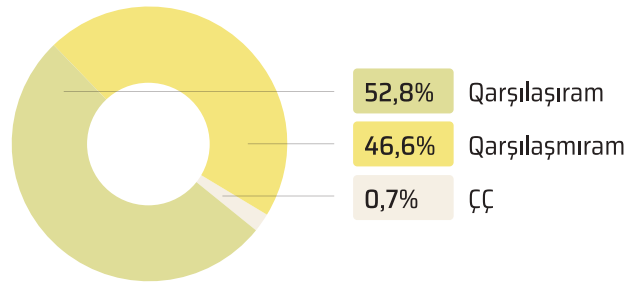
NAĞD ÖDƏNİŞ TƏLƏBİ

Taksi xidmətindən istifadə edən hər dörd respondentdən biri (25.2%) taksidən nağd ödəniş tələbi ilə mütəmadi qarşıladığını, 74.1%-i belə bir halla qarşılaşmadığını bildirib. 0.7%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

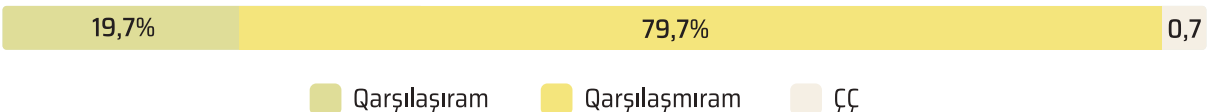
SÜRÜCÜNÜN SİFARIŞDAN İMTİNA ETMƏSİ

İştirakçılardan yarıdan çoxu (52.8%) taksidən istifadə zamanı sürücünün sifarişdən imtina etməsi halı ilə mütəmadi qarşılaşdığını, təqribən yarıya yaxını (46.6%) analoji vəziyyətlə qarşılaşmadığını qeyd edib. 0.7%-i bu barədə rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

ÖDƏNİŞ QALIGININ QAYTARILMAMASI

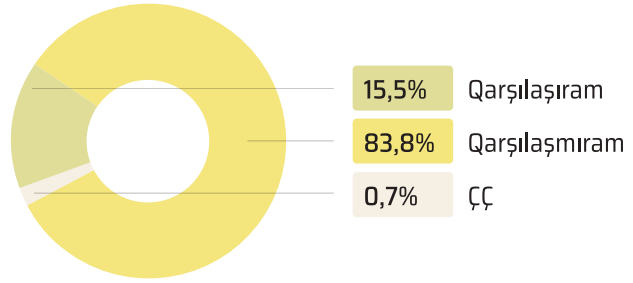
19.7% respondent taksidən istifadə zamanı ödəniş qalığının qaytarılmaması halı ilə mütəmadi qarşıladığını, əhəmiyyətli hissəsi və ya 79.7%-i ödəniş qalığının qaytarılmaması halı ilə mütəmadi olaraq qarşılaşmadığını bildirib. 0.7%-i bu barədə rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

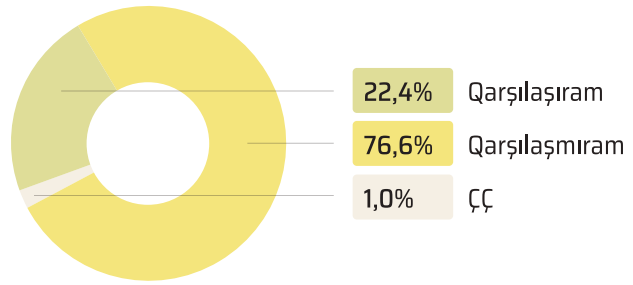
SÜRÜCÜNÜN QEYRİ-ETİK DAVRANIŞI

Analoji olaraq, sorğu iştirakçılarının 15.5%-i taksidə sürücünün qeyri-etik davranışı ilə mütəmadi olaraq qarşılaşdığını, 83.8%-i sözügedən halla mütəmadi qarşılaşmadığını bildirib. 0.7%-i bu suala cavab verməkdə çətinlik çəkib.

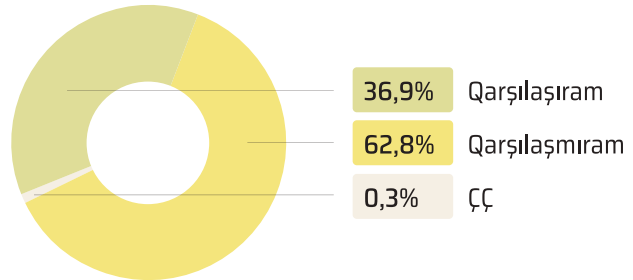
SÜRÜCÜ MƏDƏNİYYƏTİNİN AŞAĞI OLMASI

Respondentlərin 22.4%-i taksidən istifadə zamanı sürücü mədəniyyətinin aşağı olması halı ilə mütəmadi qarşılaşdığını, 76.6%-i belə bir halla mütəmadi olaraq qarşılaşmadığını bildirib. 1.0%-i bu barədə rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

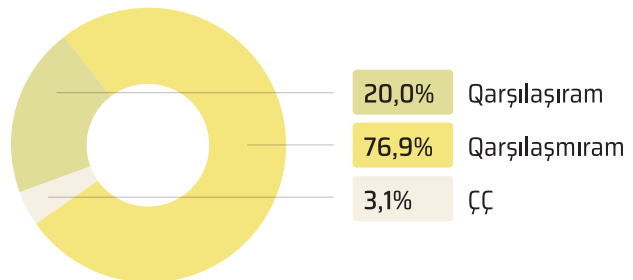
SÜRÜCÜNÜN TELEFONLA DANIŞMASI

Respondentlərin 36.9%-i taksidə sürücünün telefonla danışması halı ilə mütəmadi qarşılaşdığını, 62.8%-i belə bir halla mütəmadi qarşılaşmadığını ifadə edib. 0.3%-i bu barədə rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

SÜRÜCÜNÜN YOL HƏRƏKƏTİ QAYDALARINI POZMASI

Sorğu iştirakçılarının 20%-i taksidə sürücü tərəfindən yol hərəkəti qaydalarının pozulması halı ilə mütəmadi olaraq qarşılaşıb, 76.9%-i belə bir halla mütəmadi qarşılaşmayıb. 3.1%-i bu sualla bağlı rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

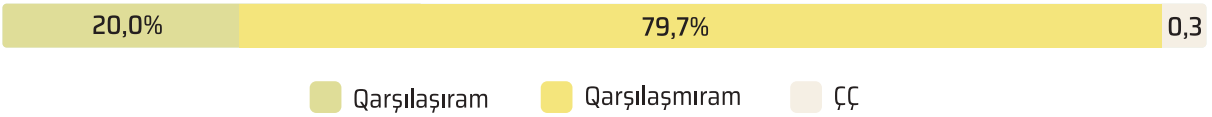

SÜRÜCÜNÜN YÜKSƏK SƏSLƏ MUSİQİ DİNLƏMƏSİ

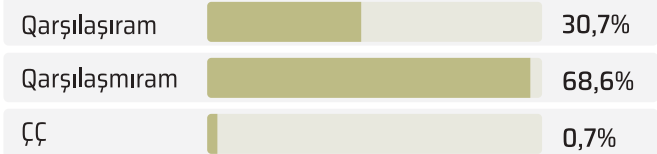
Analoji tendensiya sürücünün taksidə yüksək səsli musiqi dinləməsi ilə bağlı bildirilən rəylərdə də müşahidə olunub. Belə ki, sorğuda iştirak edənlərin 20%-i belə bir halla mütəmadi qarşılaşdığını, 79.7%-i belə bir halla mütəmadi olaraq qarşılaşmadığını ifadə edib. 0.3%-i bu barədə fikrini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

- Gənc respondentlərlə müqayisədə (69.7%) orta yaş qrupları üzrə bu halla mütəmadi qarşılaşmayanlar (86.0%) üstünlük təşkil edir.

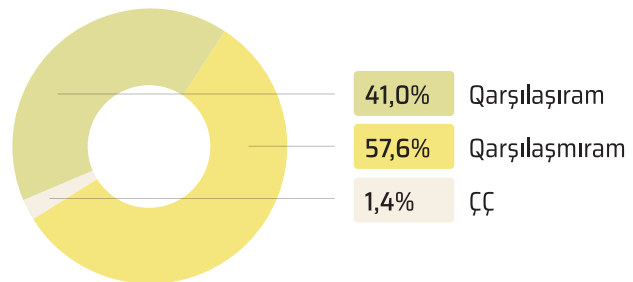
SÜRÜCÜNÜN SİQARET ÇƏKMƏSİ

Sürücünün siqaret çəkməsi halı ilə hər üç respondentdən biri (30.7%) mütəmadi olaraq qarşılaşıb, 68.6%-i sözügedən halla mütəmadi qarşılaşmayıb. 0.7%-i bu barədə rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

AVTOMOBİLİN VƏZİYYƏTİNİN QƏNAƏTBƏXŞ OLMAMASI

Taksi minik avtomobilinin vəziyyətinin qənaətbəxş olmaması ilə mütəmadi qarşılaşanlar 41.0%, analoji vəziyyətlə mütəmadi qarşılaşmayanlar 57.6% təşkil edib. 1.4%-i bu sualla bağlı rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

TAKSİ FƏALİYYƏTİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİ

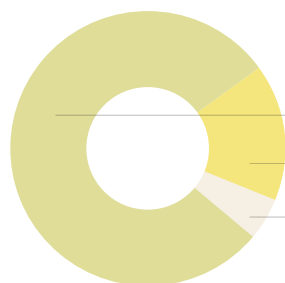

FƏALİYYƏTİN TƏNZİMLƏNMƏSİNƏ MÜNƏSİBƏT

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 79.5%-i bu fəaliyyətin dövlət tərəfindən tənzimlənməli olduğunu, 15.9%-i tənzimlənməli olmadığını bildirib. 4.6% bu barədə rəy bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Taksi fəaliyyəti ilə son 5 il ərzində məşğul olanların 77.0%-i, 10 ildən çox məşğul olanların 89.4%-i bu sahədə fəaliyyətin dövlət tərəfindən tənzimlənməsini müsbət qarşılayıb.

- Aşağı (gənc) yaş qrupları ilə müqayisədə orta və yuxarı yaş qrupları bu sahədə fəaliyyətin dövlət tərəfindən tənzimlənməsini daha çox dəstəkləyib.

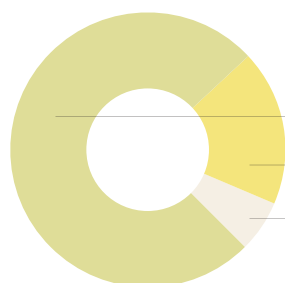
79,5%	Taksi fəaliyyəti dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir
15,9%	Taksi fəaliyyəti dövlət tərəfindən tənzimlənməli deyil
4,6%	ÇÇ

Vətəndaşların 75.6%-i bu məsələyə müsbət yanaşma sərgiləyərək, taksi fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməli olduğunu bildirib. 18.4%-i taksi xidmətlərinin dövlətin nəzarətindən kənarında, yəni azad rəqabət mühiti əsasında tənzimlənməli olduğunu ifadə edib. 6.0%-i bu barədə cavab verməkdə çətinlik çəkib.

- Yuxarı yaş qrupunu təmsil edənlər aşağı (gənc) yaş qrupuna aid olanlarla müqayisədə taksi fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsinin daha çox tərəfdarıdır.

- Respondentlərin təhsil səviyyəsi artdıqca taksi xidmətlərinin dövlət tərəfindən tənzimlənməli olduğu qənaətini bölüşənlərin sayında azalma qeydə alınır.

- Taksi xidmətindən istifadə edənlər və bu xidmətlərin hazırkı vəziyyətindən qane olanlar sözügedən sektorun dövlət tərəfindən tənzimlənməli olduğunu düşünürlər (müvafiq olaraq 74.5% və 71.5%).

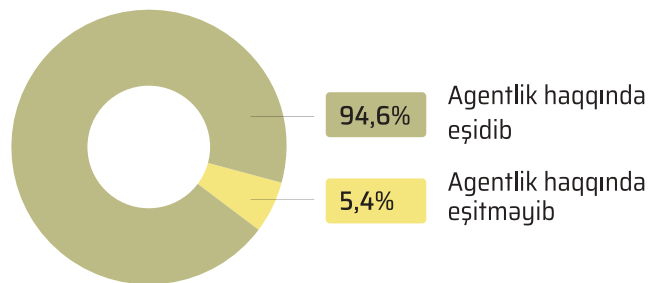

75,6%	Taksi fəaliyyəti dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir
18,4%	Taksi fəaliyyəti dövlət tərəfindən tənzimlənməli deyil
6,0%	ÇÇ

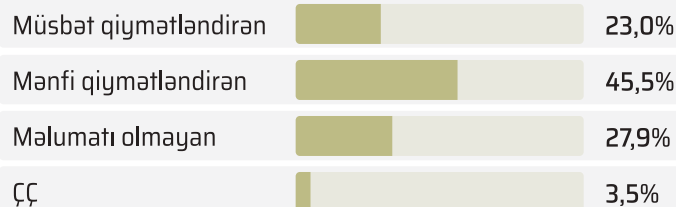

AZƏRBAYCAN YERÜSTÜ NƏQLİYYAT AGENTLİYİNİN FƏALİYYƏTİNƏ MÜNASİBƏT

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 94.6%-i Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyi (AYNA) barədə eşitdiyini, 5.4%-i bu barədə eşitmədiyini bildirib.

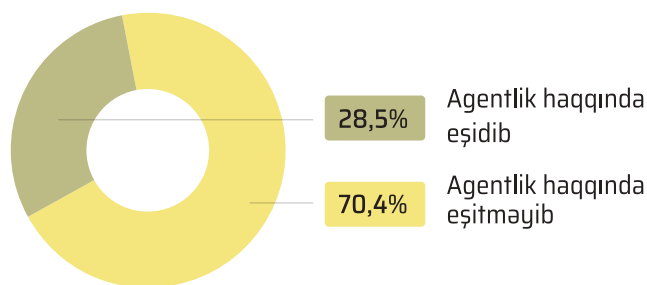
Agentlik haqqında eşidən taksi sürücülərinin 23.0%-i onun fəaliyyətini müsbət, 45.5%-i mənfi qiymətləndirib. Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 27.9%-i Agentliyin fəaliyyəti barədə hər hansı məlumatı malik olmadığını bildirib, 3.5%-i fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Qeyd edək ki, AYNA-nın fəaliyyətini mənfi qiymətləndirənlər əsasən yeni qərar haqqında məlumatlı olanlardır.

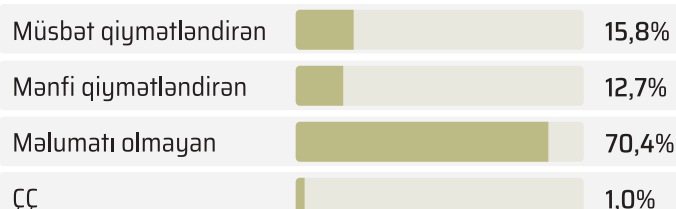
Sorğuda iştirak edən vətəndaşların 28.5%-i Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyi barədə eşitdiyini, 70.4%-i bu barədə eşitmədiyini bildirib.

- Agentlik haqqında kişilərlə (27.7%) müqayisədə qadınlar (54.0%) daha çox məlumatsızdır.

- Gənc (27.5%) və orta yaş qruplarından (38.8%) fərqli olaraq, yaşlılar (56.9%) arasında Agentlik haqqında məlumatlılıq səviyyəsi daha aşağıdır.

Agentlik barədə eşidənlərin 15.8%-i bu qurumun fəaliyyətini müsbət, 12.7%-i mənfi qiymətləndirib. 70.4% respondent qurumun fəaliyyəti barədə hər hansı məlumatı olmadığını bildirib. 1.0% bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

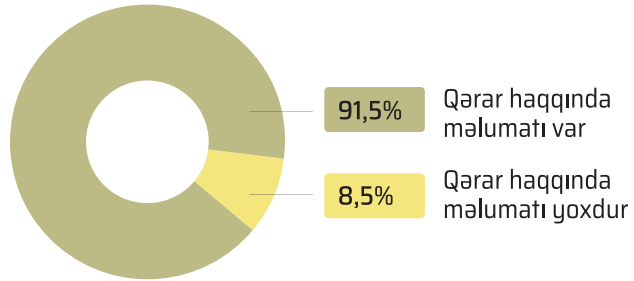
27 MART 2024-CÜ İL TARİXLİ QƏRARA MÜNASİBƏT

Sorğu çərçivəsində həm taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların, həm də vətəndaşların Nazirlər Kabinetinin 1 iyul 2024-cü il tarixindən qüvvəyə minəcək "Müntəzəm və taksi minik avtomobili ilə sərnişin daşımalarında istifadə olunan avtonəqliyyat vasitələrinin texniki göstəriciləri, daxili və xarici tərtibatına dair tələblər"inə dair 27 mart 2024-cü il tarixli qərarı barədə məlumatlı olub-olmamaları, sözügedən qərarın tələblərinə və şərtlərinə münasibətləri, qərarın nəticələrindən gözləntiləri öyrənilib.

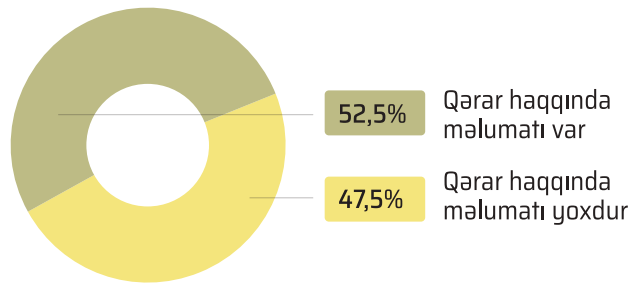
27 MART 2024-CÜ İL TARİXLİ QƏRAR HAQQINDA MƏLUMATLILIQ

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 91.5%-i Nazirlər Kabinetinin taksi minik avtomobilinə dair tələblər haqqında qərarı barədə məlumatlı olduğunu, 8.5%-i məlumatlı olmadığını bildirib.

- Qərar haqqında məlumatsızlıq 30 yaşa qədər qruplar üzrə cəmi 9.0%-ə, 50-60 yaş qrupu üzrə 19.1%-ə bərabər olub. Nəticələrə əsasən, 30-50 yaş qrupu bu barədə ən məlumatlı qrupdur.
- Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanlar arasında ali təhsilli qruplar digərləri ilə müqayisədə qərar barədə daha çox (96.6%) məlumatlıdır.

Sorğuda iştirak edən vətəndaşların yarıdan çoxu və ya 52.5%-i sözügedən qərar barədə məlumatlı olduğunu, 47.5%-i bu barədə məlumatsız olduğunu bildirib.

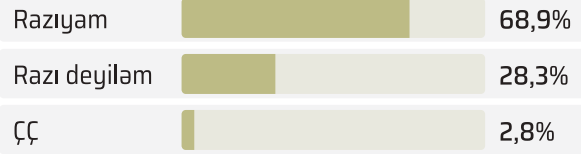

- Kişilər (69.6%) qadınlarla (38.1%) müqayisədə sözügedən qərar barədə daha çox məlumatlıdır.
- Qərarla bağlı məlumatlılıq səviyyəsi 36-45 yaş qrupu üzrə 61.3%, 46-55 yaş qrupu üzrə 35.6% təşkil edib.
- Respondentlərin təhsil səviyyəsi artdıqca yeni qərara dair məlumatlılıq səviyyəsində artım qeydə alınıb.

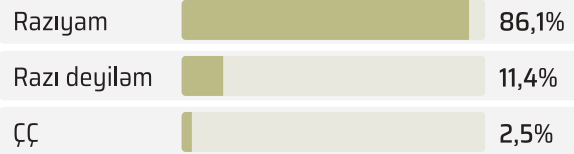
SÜRÜCÜ VƏ DAŞIYICI BARƏDƏ MƏLUMATLARI ƏKS ETDİRƏN MƏLUMAT LÖVHƏSİNİN QURAŞDIRILMASI

Sürücü və daşıyıcı barədə məlumatları əks etdirən məlumat lövhəsinin quraşdırılması tələbi ilə taksi sürücülərinin 68.9%-i razı olduğunu, 28.3%-i razı olmadığını ifadə edib. 2.8%-i bu barədə fikir bildirməyib.

- Taksi sürücüləri arasında yuxarı yaş qrupuna aid olanlar bu tələblə digər yaş qrupları ilə müqayisədə daha çox razı olub.

Sorğuda iştirak edən vətəndaşların əksəriyyəti, yəni 86.1%-i sürücü və daşıyıcı barədə məlumatları əks etdirən məlumat lövhəsinin quraşdırılması tələbi ilə razı olduğunu, 11.4%-i bu tələblə razı olmadığını bildirib. 2.5%-i bu barədə fikir bildirməkdə

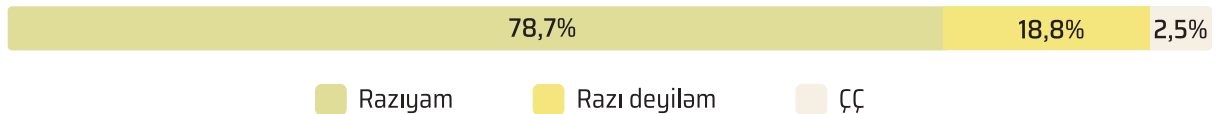
TAKSOMETRİN VƏ YA TAKSOMETR FUNKSİYALARINI YERİNƏ YETİRƏN MOBİL CİHAZIN QURAŞDIRILMASI

Taksometrin və ya taksometr funksiyalarını yerinə yetirən mobil cihazın quraşdırılması tələbi ilə taksi sürücülərinin 70.3%-i razı olduğunu, 28.0%-i razı olmadığını bildirib. 1.7%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Bu müddəə ilə razılaşanların mütləq əksəriyyəti taksilərdə qiymət tarifiinin məsafə və vaxta görə müəyyən olunmasını üstün tutanlardır.

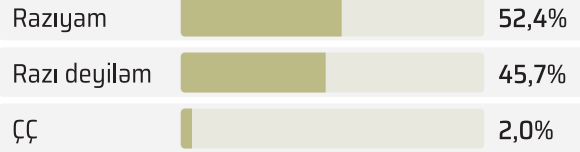
Sorğuda iştirak edən vətəndaşlar arasında taksometrin və ya taksometr funksiyalarını yerinə yetirən mobil cihazın quraşdırılması tələbi ilə razılaşanlar 78.7%, sözügedən şərtlə razılaşmayanlar 18.8% təşkil edib. 2.5%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

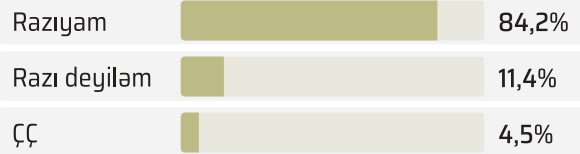
NAĞDSIZ ÖDƏNİŞLƏR ÜÇÜN POS-TERMINALIN QURAŞDIRILMASI

Nağdsız ödənişlər üçün POS-terminalın quraşdırılması tələbi ilə taksi sürücülərinin 52.4%-i razı olduğunu, 45.7%-i razı olmadığını bildirib. 2.0%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Taksi fəaliyyətini şəxsi mülkiyyətində olan avtomobili ilə həyata keçirənlərin əksəriyyəti digərləri ilə müqayisədə POS-terminalın quraşdırılması tələbi ilə razılaşımayıb.

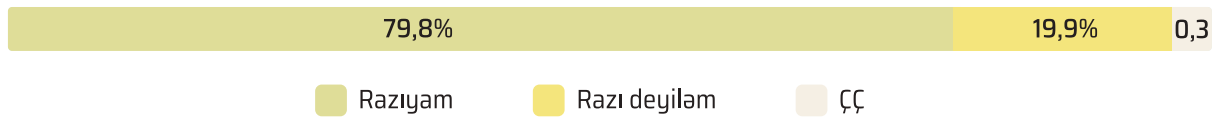
Sorğuda iştirak edənlərin əksəriyyəti (84.2%) nağdsız ödənişlər üçün POS-terminalın quraşdırılması tələbinə dair razılığını ifadə edib, 11.4%-i bu tələblə razılaşmadığını bildirib. Respondentlərin 4.5%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

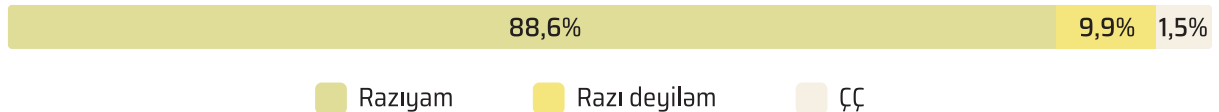
VİDEOKAMERALARIN QURAŞDIRILMASI

Bütün salonu əhatə edən və qeydə aldığı məlumatları ən azı 15 gün saxlaya bilən yaddaş qurğusu ilə təchiz edilmiş videokameraların quraşdırılması tələbi ilə taksi sürücülərinin 79.8%-i razı olduğunu, 19.9%-i razı olmadığını bildirib. 0.3%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Taksi sürücülərinin yaş qrupundan, təhsil səviyyəsindən və digər sosial-demoqrafik xüsusiyyətlərindən asılı olmayaraq, onların əksəriyyəti bu tələblə razılaşıb.

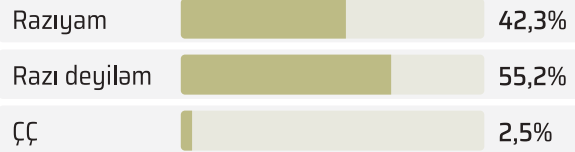
Sorğuda iştirak edən vətəndaşlar arasında sözügedən tələblə razılanlar 88.6%, qərardan narazı qalanlar 9.9% təşkil edib. 1.5%-i bu suala cavab verməkdə çətinlik çəkib.

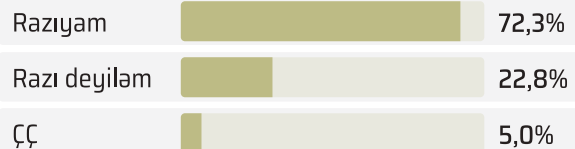
AVTOMOBİLİN AVRO-5 EKOLOJİ STANDARTINA UYGUN OLMASI TƏLƏBİ

Taksi minik avtomobilinin ən azı "Avro-5" ekoloji standartına uyğun olması tələbi ilə taksi sürücülərinin 42.3%-i razı olduğunu, 55.2%-i razı olmadığını bildirib. 2.5%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Hibrid və benzin mühərrikli avtomobil istifadəçilərinin 43%-45%-i, dizel avtomobil sürücülərinin cəmi 31.9%-i bu tələblə razılaşıb.

Respondentlərin 72.3%-i avtomobilin "Avro-5" ekoloji standartına uyğun olması tələbi ilə razılaşadığını, 22.8%-i razılaşmadığını qeyd edib. 5.0%-i bu sualla bağlı fikrini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

BURAXILIŞ MÜDDƏTİ 15 İLİ KEÇƏN AVTOMOBİLLƏRİN TAKSİ FƏALİYYƏTİNƏ İCAZƏ VERİLMƏMƏSİ

Buraxılış tarixindən 15 ildən artıq müddət keçən avtomobillərin taksi minik avtomobili kimi istifadəsinin qadağan olunması tələbi ilə taksi sürücülərinin 23.2%-i razı olduğunu, 75.6%-i razı olmadığını bildirib. 1.1%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Avtomobilinin buraxılış ili 2008-ci il və ondan köhnə olan taksi sürücülərinin 82.8%-i bu tələblə razılaşmadığını bildirib. Avtomobili 2009-cu il və sonrakı buraxılış olanların isə 61.0%-i bu tələblə razılaşmayıb.

23,2%

75,6%

1,1%

Razıyam

Razı deyiləm

ÇÇ

Sorğuda iştirak edən vətəndaşların 45.1%-i buraxılış müddəti 15 ili keçən avtomobillərin taksi fəaliyyətinə icazə verilməməsi ilə razılaşarkən, 52.5%-i bu tələblə razılaşmadığını bildirib. 2.5%-i bu suala cavab verməkdə çətinlik çəkib.

- Kişilərin 56.3%-i, qadınların 45.8%-i buraxılış müddəti 15 ili keçən avtomobillərin taksi fəaliyyətinə icazə verilməməsi ilə bağlı narazı mövqedə olduğunu bildirib.

45,1%

52,5%

2,5%

Razıyam

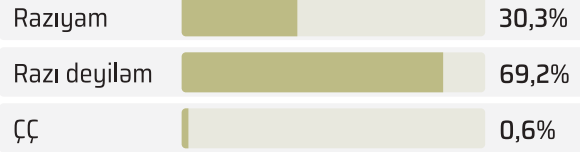
Razı deyiləm

ÇÇ

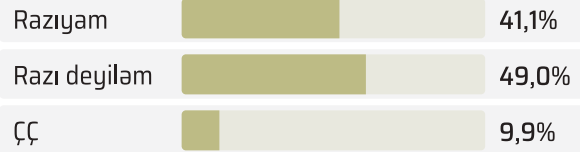
YENİ TAKSİLƏRİN YALNIZ AĞ VƏ QIRMIZI RƏNGLƏRDƏ OLMASI TƏLƏBİ

Taksi minik avtomobillərinin ağ və ya qırmızı rənglərdə olması tələbi ilə taksi sürücülərinin 30.3%-i razı olduğunu, 69.2%-i razı olmadığını bildirib. 0.6%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Taksi fəaliyyətini şəxsi mülkiyyətində olan avtomobili ilə həyata keçirənlərin 74.5%-i bu tələblə razılaşımayıb.
- Avtomobilinin buraxılış ili 2008-ci il və ondan köhnə olanların 71.5%-i, yeni olanların isə 64.4%-i bu tələblə razılaşımayıb.

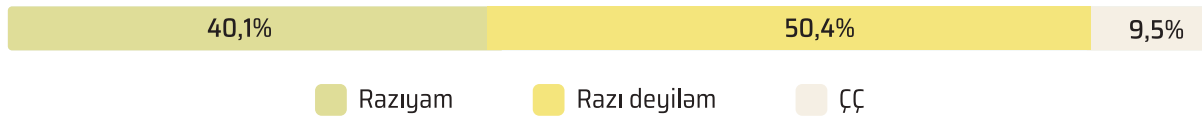
Taksi minik avtomobillərinin ağ və ya qırmızı rənglərdə olması tələbi ilə respondentlərin 41.1%-i razılaşıb, 49.0%-i bu tələblə razılaşımayıb. 9.9%-i bu barədə rəyini ifadə etməkdə çətinlik çəkib.

ƏLİL ŞƏXSLƏR ÜÇÜN NƏQLİYYAT VASİTƏSİNDƏN TAKSİ MINİK AVTOMOBİLİ KİMİ İSTİFADƏ EDİLMƏMƏSİ TƏLƏBİ

Əlilliyi olan şəxs üçün avtonəqliyyat vasitələrinin taksi minik avtomobili kimi istismarının qadağan edilməsi tələbi ilə taksi sürücülərinin 40.1%-i razı olduğunu, 50.4%-i razı olmadığını bildirib. 9.5%-i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Sorğu iştirakçıları arasında əlilliyi olanlar bu tələblə razılaşmadığını bildiriblər.

Sorğuda iştirak edən vətəndaşların 52.5%-i qeyd edilən şərtlə razılaşırkən, 43.1%-i bu tələblə razılaşımayıb. 4.5%-i bu suala cavab verməkdə çətinlik çəkib.

- Bu tələbə münasibətdə kişilərlə (39.1%) müqayisədə qadınların (50.0%) daha çox hissəsi razılaşmadığını bildirib.

YENİ QƏRARDAN GÖZLƏNTİLƏR

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların və vətəndaşların sözügedən qərarın nəticələri barədə gözləntiləri öyrənilib. Onlara bu istiqamətdə sual ünvanlanmaqla bir neçə cavab variantı qeyd etmək imkanı verilib.

TAKSİ FƏALİYYƏTİ İLƏ MƏŞĞUL OLANLARIN GÖZLƏNTİLƏRİ

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 60.0%-i sözügedən qərarın işsizliyin artmasına və sosial təminat problemlərinə yol açacağı ehtimalını bölüşüb. Həmçinin sözügedən qruplar nəticədə kriminogen vəziyyətin pisləşəcəyi ilə bağlı fikirlər səsləndirib. 45.4% mövcud qərarın taksi qiymətlərində artıma və taksi xidmətindən istifadə edənlərin azalmasına, 38.4% taksilərin sayının azalmasına səbəb olacağını ifadə edib. 20.4% mövcud qərarın taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəlməsinə, 15.4% tıxacların azalmasına yol açacağı gözləntisini bölüşüb. Respondentlərin 14.6%-i bu sahədə daha peşəkar sürücülərin fəaliyyət göstərəcəyini, 10.4%-i yeni qərarın ekoloji çirklənmənin qarşısını alacağını ifadə edib. 3.4% yeni qərar nəticəsində şəxsi məlumatların təhlükəsizliyi barədə yaranacaq problemləri, 11.2% digər fikirləri səsləndirib. 3.1% bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

İşsizliyin artması		60,0%
Taksi qiymətlərinin artması		45,4%
Taksilərin sayının azalması		38,4%
Taksi xidmətlərinin keyfiyyətin yüksəlməsi		20,4%
Tıxacların azalması		15,4%
Sürücülərin peşəkarlığının yüksəlməsi		14,6%
Ekoloji çirklənmənin qarşısının alınması		10,4%
Şəxsi məlumatların qorunmaması		3,4%
Digər		11,2%
ÇÇ		3,1%

- Qərar nəticəsində işsizliyin artacağı mövqeyi daha çox son 3 il ərzində bu fəaliyyətlə məşğul olanlar tərəfindən səsləndirilib.
- Sürücülərin peşəkarlığının yüksəldiləcəyi mövqeyi bu sahədə 3 ildən çox fəaliyyət müddətinə malik olanlar tərəfindən daha çox qeyd olunub.
- Gənc yaş qrupuna aid olan respondentlər digərləri ilə müqayisədə işsizliyin artacağı cavabını daha çox ifadə edib.

VƏTƏNDAŞLARIN GÖZLƏNTİLƏRİ

Sorğuda iştirak edən vətəndaşların yeni qərarın nəticələri barədə ilkin gözləntiləri öyrənilib. Respondentlər yeni qərarın daha çox işsizliyin artması (59.9%), taksii qiymətlərində artımın olması (44.6 %) və taksilərin sayının azalması (39.6%) ilə nəticələnəcəyi qənaətini bölüşüblər. Eyni zamanda, rəylərdə yeni qərar nəticəsində əhalinin şəxsi məlumatlarının qorunmayacağı (11.4 %) ilə bağlı narahatlıq ifadə edilib.

- Yeni qərardan sonra işsizliyin artacağı fikri qadınlardan (55.6%) fərqli olaraq kişilər (62.5%) arasında daha geniş yayılıb.
- Ali təhsilli respondentlər (58.5%) peşə təhsillilərdən (65.7%) fərqli olaraq, yeni qərarın işsizliyi artıracağını daha az ehtimal ediblər.
- Analoji gözlənti dövlət sektorunda işləyənlərlə müqayisədə (52.1%) özəl sektor təmsilçiləri (78.0%) arasında daha yüksəkdir.

İşsizliyin artması		59,9%
Taksi qiymətlərində artımın olması		44,6%
Taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi		39,6%
Taksilərin sayının azalması		39,1%
Sürücülərin peşəkarlığının yüksəldilməsi		37,6%
Ekoloji çirklənmənin qarşısının alınması		36,1%
Tıxacların azaldılması		31,2%
Şəxsi məlumatların qorunmaması		11,4%
Digər (qeyd edin)		5,4%
ÇÇ		3,0%

Müsbət gözləntilər əsasən taksii xidmətlərinin keyfiyyətin yüksəldilməsi (39.6%), sürücülərin peşəkarlığının yüksəldilməsi (37.6%) ilə bağlıdır. Eyni zamanda, hər üç nəfərdən birinin rəyində ekoloji çirklənmənin qarşısının alınması (36,1%) və tıxacların azaldılması (31,2%) ilə bağlı müsbət gözləntilər yer alıb. Respondentlərin 5,5%-i digər istiqamətlərdə gözləntilərini ifadə edib. 3.0%-i bu barədə gözləntilərini bölüşməkdə çətinlik çəkib.

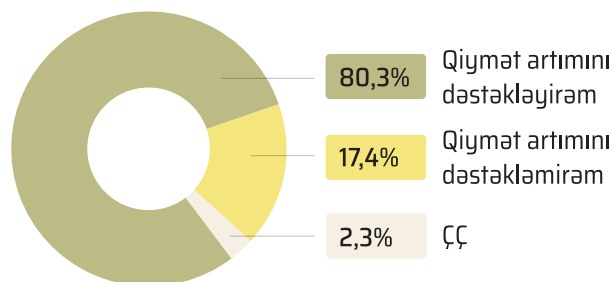
- Təhsil səviyyəsi artdıqca taksii xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldiləcəyinə ümid edənlərin sayında artım qeydə alınıb.
- Özəl sektorda işləyənlərlə müqayisədə (28.0%) dövlət sektorunda işləyənlər (43.8%) yeni qərarın ekoloji çirklənmənin qarşısını alacağı qənaətini daha çox bölüşüblər.

TAKSİ QIYMƏTLƏRİNİN BAHALAŞMA EHTİMALINA MÜNASİBƏT

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların və vətəndaşların gələcək dövrdə taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması ilə yanaşı, qiymət artımı olarsa, buna münasibəti öyrənilib.

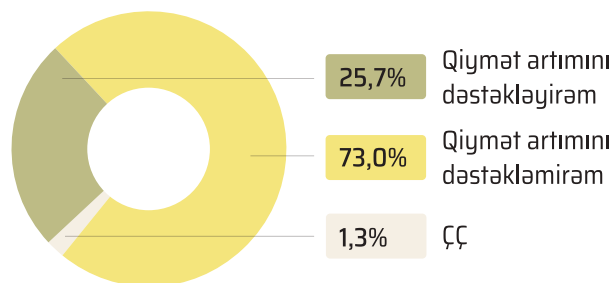
Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların 80.3%-i taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin artması müqabilində qiymət artımının olmasını dəstəklədiyini, 17.4%-i dəstəkləmədiyini bildirib. 2.3% fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Aşağı (gənc) yaş qrupuna aid olan taksi sürücüləri yuxarı yaş qrupları ilə müqayisədə qiymət artımını daha çox dəstəkləyib.

- Avtomobilinin buraxılış ili 2009-cu il və ondan yeni olanlar, həmçinin gündəlik iş rejimi 8 saat və ondan az olanlar digərləri ilə müqayisədə qiymət artımı ehtimalına daha müsbət yanaşıb.

Hər dörd respondentdən biri (25.7%) taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin artması müqabilində qiymət artımını dəstəkləyəcəyini bildirib. 73.0%-i qiymət artımını dəstəkləmədiyini qeyd edib. 1.3% -i bu barədə fikir bildirməkdə çətinlik çəkib.

- Qiymət artımı ehtimalını kişilərlə (65.8%) müqayisədə qadınlar (79.4%) daha çox narazılıqla qarşılayıblar.

- Analoji mövqə 18-24 yaş qrupu üzrə 62.5%, 36-45 yaş qrupu üzrə 72.5%, 65 yaşdan yuxarı yaş qrupu üzrə 84.3% təşkil edib.

- Nəticələrə əsasən, işsiz qrupların, evdar qadınların və təqaüdcülərin əksəriyyəti taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi müqabilində qiymət artımı ehtimalını dəstəkləməyiblər.

- "Taksi xidmətləri dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir" fikri ilə çıxış edən respondentlərin əksəriyyəti (85.9%) gələcək dövrdə taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması ilə yanaşı, qiymət artımı olarsa, bunu dəstəkləməyəcəyini bildirib.

Nəticə

Sosioloji sorğunun nəticələri paytaxt və ətraf ərazilərdə sərnişindəşımaya xidmətlərinin, o cümlədən taksi fəaliyyətinin və ictimai nəqliyyatın təkmilləşdirilməsini hədəfləyən tədbirlərin hədəf qrupların sosial vəziyyətini, ictimai maraqlarını əhatə edən kompleks tədbirlər və proqramlar formasında həyata keçirilməsinə olan tələbi əks etdirir.

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların yarıdan çoxu 35 yaş və ondan aşağı yaş qrupuna mənsubdur. Bu göstərici aidiyyəti qurumlar tərəfindən taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsinə dair hazırlanan siyasət sənədlərində gənc yaş qruplarının maraqlarının nəzərə alınmasının əhəmiyyətini göstərir.

Bu sahədə çalışanların əsas hissəsinin gənc yaş qrupuna mənsub olması və 69.0%-nin fəaliyyət müddətinin son 5 ili əhatə etməsi paytaxt və ətraf ərazilərdə gənclərin işsizliyi problemini əks etdirir.

Taksi fəaliyyəti burada çalışanların əksəriyyətinin (81.8%-nin) əsas məşğulluq sahəsidir. Bu nəticə sözügedən fəaliyyətin tənzimlənməsinin alternativ məşğulluq həlləri ilə birgə aparılmasının vacibliyini göstərir.

Taksi xidməti göstərən hər üç nəfərdən biri avtomobildən icarə formasında istifadə edir. Həmçinin bu fəaliyyətlə məşğul olanların 70.5%-nin kredit borcu var.

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların əksəriyyəti (61.3%-i) gündəlik 8 saatdan artıq iş rejimində çalışır. Bu iş rejimi avtomobildən icarə formasında istifadə edənlər üzrə 83.2%-ə bərabərdir.

Bu sahədə çalışanların 16.2%-i ailəsi regionda yaşadığı halda, məhz bu iş üçün paytaxta gəldiyini bildirləndir. Onların 83.6%-i ailəsi ilə birgə Bakıda və ya Abşeronda yaşayır.

Taksi xidməti göstərənlərin 38.0%-i gündəlik həyatda özünü bu və ya digər dərəcədə gərgin hiss edir.

Nəticələr paytaxt və ətraf ərazilərdə taksi parkının köhnə olduğunu göstərir. Belə ki, taksi fəaliyyətində istifadə olunan minik avtomobillərinin 69.1%-nin buraxılış ili 2008-ci il və ondan köhnədir. Beləliklə, sözügedən qərar nəticəsində fəaliyyəti məhdudlaşdırılacaq taksi minik avtomobilləri taksi parkının yarısından çoxunu əhatə edir.

Bu məqsədlə istifadə olunan minik avtomobillərinin 47.2%-i hibrid, 32.6%-i benzin, 0.8%-i qaz, 19.4%-i dizel mühərriklidir. Hibrid avtomobillərin 80.0%-nin buraxılış ili 2008-ci il və ondan köhnədir.

Vətəndaşlar tərəfindən ən çox istifadə edilən nəqliyyat vasitələri kimi ilk üçlükdə avtobus, taksi və metro yer alıb. Avtobus və taksi nəqliyyatından istifadə edənlərin ümumi göstəricilərinin bir-birinə yaxınlığı bu sahənin tənzimlənməsinə olan zərurəti göstərir.

Taksi nəqliyyatına üstünlük verilməsi onun rahat və sürətli olması, ucuz və sərfəli olması ilə yanaşı, ictimai nəqliyyat vasitələrindəki mövcud çatışmazlıqlardan irəli gəlir. Belə ki, paytaxt və ətraf ərazilərdə yaşayanların ictimai nəqliyyat vasitələrinə münasibətdə ən az məmnunluq göstəricisi avtobuslar üzrə qeydə alınıb. Avtobusların vaxt intervalı, avtobus və metrolardakı sıxlıq, marşrut xətlərinin uyğun gəlməməsi sakinləri taksi xidmətlərinə yönəldən faktorlardır.

Ümumilikdə, taksi xidmətlərinin hazırkı vəziyyəti ilə bağlı məmnunluq səviyyəsi yüksək olsa da, əksəriyyət bu sahədə fəaliyyətin dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə müsbət yanaşır. Bu, taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların və xidmətlərdən istifadə edənlərin ortaq mövqeyidir. Lakin taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanlardan fərqli olaraq, xidmətdən istifadə edənlər xidmət keyfiyyətinin yüksəlməsi müqabilində qiymət artımını dəstəkləmir.

Nazirlər Kabinetinin 27 mart 2024-cü il tarixli qərarı barədə məlumatlılıq səviyyəsi taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanlar arasında yüksək olsa da, vətəndaşların əhəmiyyətli hissəsi bu tələblər barədə məlumatsızdır. Analoji nəticə Azərbaycan Yürüdü Nəqliyyat Agentliyinin fəaliyyətinə münasibətdə də keçərlidir.

Taksi xidmətlərindən faydalananlar taksi sürücüsünün sifarişdən imtina etməsi, avtomobilin vəziyyətinin qənaətbəxş olmaması, sürücünün sükan arxasında telefonla danışması, yaxud siqaret çəkməsi kimi neqativ hallarla mütəmadi qarşılaşırlar.

Yeni qərarın nəticələrinə münasibətdə hər iki qrup taksi minik avtomobilinə sürücü və daşıyıcı barədə məlumatları əks etdirən lövhənin, taksometrin, POS-terminalın, videokameraların quraşdırılması tələbləri ilə razılaşarkən, sözügedən qrupların razılaşmadığı ortaq məqamlar taksi minik avtomobillərinin ağ və qırmızı rənglərdə olması, buraxılış müddəti 15 ili keçən avtomobillərin taksi minik avtomobili kimi istismarına icazə verilməməsi barədə məhdudiyətlərdir.

Təkliflər

Taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsi və xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə həyata keçiriləcək islahatların və taksi minik avtomobillərinin sayının normaya salınmasına yönələn siyasət tədbirlərinin tədqiqatların, sosioloji sorğuların nəticələri ilə əsaslandırılması, atılacaq addımların tədqiqatlarla uzlaşdırılması bu sahədə sosial narazılıq elementlərinin aradan qaldırılması və nəticələrin effektivliyi baxımından faydalı hesab olunur.

Taksi minik avtomobillərinin 69.1%-nin buraxılış tarixindən 15 ildən artıq müddət keçməsinə və onların gələcəkdə taksi fəaliyyətinə icazə verilməməsinə nəzərə alaraq, bu avtomobillərin utilizasiyası və avtomobil sahiblərinə dövlət tərəfindən güzəştli şərtlərlə yeni avtomobil kreditlərinin verilməsi məqsədəuyğun hesab edilir. Hər üç nəfərdən birinin avtomobildən icarə formasında istifadə etməsi bu sahədə dövlətin dəstək tədbirlərinə ehtiyac olduğunu göstərir.

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların əksəriyyətinin 8 saatdan uzun iş rejimində çalışması, bu iş rejiminin yaratdığı fiziki yorğunluq və psixoloji gərginlikdən irəli gələn qəza və digər təhlükə halları onların gündəlik və ya həftəlik iş vaxtı ilə bağlı kvotaların müəyyən olunmasını şərtləndirir. Onların gündəlik iş rejiminin izlənməsində müxtəlif ölkələrdə tətbiq olunan xüsusi monitoring sistemlərindən faydalanmaq mümkündür.

Gürcüstan təcrübəsində olduğu kimi, buraxılış ili yeni olan, yaxud qərarın tələblərini tam ödəyən taksi minik avtomobillərinin avtobus xətlərindən istifadə etməsinə icazə verilməsi kimi təşviqedic mexanizmlər tətbiq edilə bilər.

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların alkoqollu içkidən, narkotik vasitələrdən, psixotrop maddələrdən istifadəsi ilə bağlı aidiyyəti dövlət orqanları tərəfindən avtomobil yollarında mütəmadi testlərin, yoxlanışların keçirilməsi məqsədəuyğundur.

Taksi xidməti göstərmək istəyən sürücülərə lisenziyanın onların yaş həddinə, məhkumluq vəziyyətinə, törədilən yol hərəkəti qayda pozuntularına və digər hallara dair meyarların qiymətləndirilməsi əsasında verilməsi məqsədəuyğundur.

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların və xidmət istifadəçilərinin rəyləri yeni qərarın tətbiqindən sonra işsizliyin və sosial təminat problemlərinin yaranmasına, ümumi kriminogen vəziyyətə mənfi təsirlərinin olacağını deməyə əsas verir. Taksi fəaliyyətinin bu sahədə çalışanların əsas məşğulluq sahəsi olduğunu nəzərə alsaq, iş imkanlarını itirənlərlə bağlı qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi, onların məşğulluq proqramlarına, ictimai işlərə cəlb olunması diqqətdə saxlanıla bilər.

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanlardan fərqli olaraq, Bakı və Abşeron üzrə sakinlərin yarıya qədər Nazirlər Kabinetinin 27 mart 2024-cü il tarixli qərarı və onun tələbləri barədə məlumatsızdır. Buradan irəli gələrək, taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında məlumatlılığın genişləndirilməsi, ictimai maarifləndirmə tədbirlərinin artırılması məqsədəuyğundur.

Taksi xidmətindən istifadə edən şəxslərin müraciətlərinin, o cümlədən təklif və şikayətlərinin qeydə alınması, operativ həlli və tədbirlərin görülməsi məqsədilə fasiləsiz rejimdə fəaliyyət göstərən qaynar xəttin yaradılması arzuolunandır. Bu kimi platformanın yaradılması vətəndaş müraciətlərinin təhlil edilməsi və bu sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi baxımından mühüm rol oynaya bilər.

Aparılan islahatlar fonunda xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsindən irəli gələrək qiymət tənzimləmələrində ehtimal edilən narazılıqların aradan qaldırılması və nəqliyyat vasitələrinin azalması ilə itirilən müştəri sayının bərpa edilməsi məqsədilə xüsusi qruplara – tələbələrə, təqaüdcülərə, həssas təbəqələrə güzəştlərin tətbiq edilməsi məqsədəuyğundur.

Taksi xidmətlərinə tələbatın hazırda yüksək olması digər ictimai nəqliyyat növlərində yaranan çatışmazlıqlar ilə izah edilə bilər. Bakı və Abşeron üzrə sakinlərin avtobus və taksi xidmətlərindən ümumi istifadə göstəriciləri bir-birinə yaxın olsa da, xidmətlər üzrə məmnunluq səviyyəsi olduqca fərqlənir. Taksi xidmətlərində qiymətlərin yüksəlməsi ilə avtobus xidmətlərinə tələbatın artacağı fonunda avtobus nəqliyyatının yaxşılaşdırılması məqsədilə tədbirlərin görülməsi, yeni xətlərin yaradılması və vaxt intervallarının tənzimlənməsi gələcək dövr üçün daha çox aktualıq kəsb edə bilər.

Taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanların və xidmətdən istifadə edənlərin yeni qərara münasibətdə razılaşmadığı əsas müddəalar kimi, buraxılış tarixindən 15 ildən artıq müddət keçən avtomobillərin taksi minik avtomobili kimi istifadəsinin qadağan edilməsi, taksi minik avtomobillərinin ağ və ya qırmızı rənglərdə olması tələbləri barədə kütləvi informasiya vasitələrində ekspertlərin iştirakı ilə müzakirələrin təşkil edilməsi, ətraflı şərh və izahların verilməsi bu barədə mövqenin aydınlaşdırılması baxımından faydalı ola bilər.

Azərbaycan Respublikası, AZ 1073, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, İsmayıl bəy Qutqaşınlı küç., 18

Telefon: (+994 12) 510 70 78; (+994 12) 510 23 75; (+994 12) 510 70 69

info@stm.az

www.stm.az